

ТЭРМІНЫ, ЯКІЯ АЗНАЧАЮЦЬ ГУК І КОЛЕР У ПРАПЕДЭЎТЫЦЫ УНУТРАННЫХ ЗАХВОРАВАННЯЎ

Цагельнік Г. В.

Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт, Беларусь

Кафедра замежных моў

Навуковы кіраўнік – выкладчык Шэўчык-Гірыс К. М.

Актуальнасць. Дадзеная праца прысвечана даследаванню англійскіх і беларускіх медыцынскіх тэрмінаў, якія выкарыстоўваюцца ў прапедэўтыцы ўнутраных захворванняў і маюць у сваім складзе элемент гуку і колеру. Актуальнасць выкарыстання прааналізаваных прыметнікаў звязана з пашырэннем камунікацый у галіне медыцыны і адсутнасці даследаванняў с выкарыстаннем беларускай мовы.

Мэта. Выяўленне ролі прыметнікаў з элементамі колеру і гуку на ўтварэнне медыцынскіх тэрмінаў у англійскай і беларускай мовах.

Матэрыялы і метады даследавання. Для дасягнення пастаўленай мэты былі выкарыстаны англа-рускі медыцынскі слоўнік, які змяшчае каля 55000 тэрмінаў [1], а таксама дапаможнік для студэнтаў з 2000 беларускіх тэрміналагічных адзінак [2]. У навуковай працы ўжываліся наступныя метады даследавання: метады суцэльнай выбаркі, параўнальна-супастаўляльны метады, апісальны метады і метады сістэматызацыі, класіфікацыі.

Вынікі. Аналіз англійскіх і беларускіх медыцынскіх тэрмінаў выявіў, што ў 424 выпадках (з прааналізаваных 56 тыс. тэрмінаў) у іх ўтварэнні прысутнічае каларатыўны кампанент. З усіх каларатываў самымі частотнымі з'яўляюцца наступныя прыметнікі: *сіні, blue* (8,6%) – акрацыяноз, *bluish*; *чырвоны, red* (10,1%) – ваўчанка чырвоная сістэмная, *reddening*; *белы, white* (5,6%) – Вольфа-Паркінсона-Уайта сіндром, *bile white*; *жоўты, yellow* (5,4%) – жаўтуха, *yellow fever jungle*; .

Тэрміны, якія абазначаюць гук, прысутнічалі ў 332 выпадках. З выдзеленых намі клінічных тэрмінаў, якія маюць гукавы кампанент, самымі частотнымі з'яўляюцца тэрміны з указаннем на *шум* (20%) – круп, *Graham steel's*; *пульс* (9,1%) – пульс, *pulsation*; *хрып* (11,4%) – ахрыпласць, *crackles*; *кашаль* (5,2%) – сухі кашаль, *cough hacking*; *крэпітацыю* (4,4%) – альвеалярная крэпітацыя, *bruit crackling*.

Вывады. Медыцынская клінічная тэрмінасістэма прааналізаваных моў прадстаўлена рознымі семантычнымі характарыстыкамі. Даследаваныя прыметнікі выконваюць асноўную функцыю насіцеля гуку і колеру і дапамагаюць апісаць унутраныя захворвання адназначна, выключая мнагазначнае выкарыстанне медыцынскай тэрміналогіі.

Літаратура

1. Англо-русский медицинский словарь / под ред. Н. В. Морозова, И. Ю. Марковиной. — М.: Живой язык, 2018. — 591 с.

2. Беларуская мова : дапаможнік для студэнтаў лячэбнага, педыятрычнага, медыка-псіхалагічнага, медыка-дыягнастычнага факультэтаў / В. І. Варанец. – Гродна: ГрДМУ, 2008. – 132с.

МОРФОФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ СВОЙСТВА ЖЕЛУДКА КРЫС, ПОЛУЧЕННЫХ ОТ САМОК РАЗВИВАВШИХСЯ В УСЛОВИЯХ ХОЛЕСТАЗА МАТЕРИ

Цегельник Г. В., Шамарина А. С.

Гродненский государственный медицинский университет, Беларусь

Кафедра гистологии, цитологии и эмбриологии

Научный руководитель – д-р биол. наук, профессор Мацюк Я. Р.

Актуальность. Отрицательное воздействие холестаза на взрослый организм и потомство доказано клинически и экспериментально [1,2]. Будут эти изменения у потомства передаваться на следующие поколения не известно. Поэтому предпринятое исследование является актуальным.

Цель. Изучить структурные и цитохимические свойства желудка крыс II поколения, полученных от самок I поколения, развивавшихся в условиях холестаза матери.

Материалы и методы исследования. 18 крыс I и II поколений 2-,15-,45-суточного возраста и 8 крыс контрольной группы. Методы: эмбриологический, гистологический, цитохимические, морфометрический и статистический.

Результаты. Экспериментально установлено, что размеры желудков крыс II поколения меньше, чем в контроле. У них тоньше, особенно в ранние сроки, стенка желудка и его слизистая. В слизистой меньше собственных желудочных желез и экзокриноцитов, входящих в их состав. Изменен и качественный состав: обкладочных, главных и добавочных клеток уменьшено, а щечных – увеличено. Меньше среди них митотически делящихся форм. Сопоставляя эти данные с данными по I поколению, установлена их идентичность, несмотря на то, что II поколения не развивалось в условиях холестаза, а полученное при оплодотворении яйцевых клеток крыс, развивавшихся в этих условиях. Это свидетельствует о наследственном характере происхождения выявленных изменений.

Выводы. 1. В желудке крыс II-поколения, полученного от I, развивавшегося в условиях холестаза матери, имеет место задержки развития стенки желудка, его слизистой, собственных желез и их экзокриноцитов.

2. Выявленные изменения идентичны тем, что наблюдались у потомства I поколения, что свидетельствует о наследственном характере их происхождения.